

**КВАЛІФІКАЦІЙНІ ВИМОГИ, ЯКИМ ПОВИННІ ВІДПОВІДАТИ АДВОКАТИ:
ПОРІВНЯЛЬНИЙ АНАЛІЗ ЗАКОНОДАВСТВА УКРАЇНИ ТА РЕСПУБЛІКИ ПОЛЬЩІ****QUALIFICATION REQUIREMENTS FOR ADVOCATES: A COMPARATIVE ANALYSIS
OF THE LEGISLATION OF UKRAINE AND THE REPUBLIC OF POLAND**Кучаковська Н.О., к.ю.н.,
адвокат

Стаття присвячена дослідженню законодавства України та Республіки Польщі у сфері адвокатури. Здійснено порівняльно-правовий аналіз положень Закону України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність» та Закону Республіки Польщі «Про адвокатуру». Визначено перелік кваліфікаційних вимог, які висуваються до адвокатів України: наявність повної цивільної дієздатності; наявність повної вищої юридичної освіти; володіння державною мовою; наявність стажу роботи в галузі права не менше двох років; складення кваліфікаційного іспиту; проходження стажування строком шість місяців; складення присяги адвоката України; отримання свідоцтва про право на заняття адвокатською діяльністю. Досліджено, що адвокати Польщі повинні відповідати таким кваліфікаційним вимогам: наявність повної цивільної дієздатності; наявність ступеня магістра права; володіння державною мовою; наявність бездоганих особистих якостей та гарантування попередньою поведінкою належного здійснення професійної діяльності адвоката; проходження стажування строком три роки; складення кваліфікаційного іспиту; складення присяги адвоката Республіки Польщі. Встановлено відмінності у правовому регулюванні допуску адвокатів до здійснення професійної діяльності в Україні та Польщі. Досліджено положення Закону Республіки Польщі «Про адвокатуру» щодо підстав звільнення певних категорій кандидатів в адвокати від стажування або від стажування та складення кваліфікаційного іспиту. Сформульовано пропозиції щодо вдосконалення законодавства України. Запропоновано внести до Закону України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність» положення про звільнення від проходження стажування осіб, які не менше одного року за останні два роки до подання заяви про допуск до складення кваліфікаційного іспиту адвоката, працювали на посадах прокурора, судді, слідчого, помічника судді, і за характером своєї попередньої роботи набули практичних навиків, що допоможуть бути захисником від кримінального обвинувачення. Запропоновано запозичити досвід Республіки Польщі про висування до професії адвоката таких деонтологічних вимог, як «наявність бездоганих особистих якостей» та «гарантування попередньою поведінкою належного здійснення професійної діяльності адвоката». Критерії оцінки особистих якостей запропоновано визначити в Законі України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність». Запропоновано виключити у ст. 6 Закону України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність» положення про тимчасову тривалість підстав, які унеможливають набуття особою права здійснювати адвокатську діяльність, оскільки професія адвоката вимагає усунення будь-яких сумнівів в професійній репутації кандидатів в адвокати.

Ключові слова: адвокат, кваліфікаційні вимоги, кваліфікаційний іспит адвоката, стажування адвоката, професійна діяльність адвоката.

The article is devoted to the study of the legislation of Ukraine and the Republic of Poland in the field of advocacy. A comparative legal analysis of the provisions of the Law of Ukraine "On Advocacy and Advocate's Activities" and the Law of the Republic of Poland "On Advocacy" was carried out. The list of qualification requirements for advocates of Ukraine defined: full civil capacity; complete higher legal education; knowledge of the state language; work experience in the field of law for at least two years; passing a qualifying exam; internship for a period of six months; taking the oath of the advocate of Ukraine; obtaining a certificate of the right to advocate's professional activities. The list of qualification requirements for advocates of Poland defined: full civil capacity; having a master's degree in law; knowledge of the state language; the presence of impeccable personal qualities and guaranteeing the proper performance of the advocate's professional activities by previous behavior; internship for a period of three years; passing a qualifying exam; taking the oath of the advocate of the Republic of Poland. The differences in the legal regulation of the admission of advocates to practice professional activities in Ukraine and Poland were established. The provisions of the Law of the Republic of Poland "On Advocacy" on the grounds for exempting certain categories of attorney candidates from advocate internship or from advocate internship and passing a qualifying exam were studied. Proposals for improving the legislation of Ukraine were formulated. It is proposed to include in the Law of Ukraine "On Advocacy and Advocate's Activities" a provision on the exemption from internship of persons who worked as a prosecutor, judge, investigator, assistant judge at least one year in the last two years before submitting an application for admission to the advocate qualification exam. By the nature of the previous work, such persons have acquired practical skills that will help them to be a defense attorney in criminal cases. It is proposed to adopt the experience of the Republic of Poland on putting forward such deontological requirements for the advocate profession as "the presence of impeccable personal qualities" and "guaranteeing the proper performance of the advocate's professional activities by previous behavior". The criteria for assessing personal qualities are proposed to be defined in the Law of Ukraine "On Advocacy and Advocate's Activities". It is proposed to exclude from Article 6 of the Law of Ukraine "On Advocacy and Advocate's Activities" the provision on the temporary duration of grounds that make it impossible for a person to acquire the right to engage in advocacy, since the profession of an advocate requires the removal of any doubts about the professional reputation of candidates for advocates.

Key words: advocate, qualification requirements, advocate qualification exam, advocate internship, professional activity of an advocate.

Постановка проблеми. Конституція України від 28.06.1996 [1] гарантує кожному право на професійну правничу допомогу (ст. 59). Лише адвокат може здійснювати представництво іншої особи в суді, а також бути захисником від кримінального обвинувачення (ст. 131-2). Конституція Республіки Польщі від 02.04.1997 [2] також гарантує кожному право на захист від кримінального обвинувачення (ч. 2 ст. 42), а Закон Республіки Польщі «Про адвокатуру» від 26.05.1982 [3] (далі – Закон про адвокатуру) встановлює виключне право адвоката бути захисником (ст. 94).

Оскільки законодавством цих країн визначено винятковий статус адвоката бути представником в суді у кримінальному провадженні, до професії адвоката висуваються суворі вимоги, яким він має відповідати. Такі вимоги, крім наявності у адвоката відповідної освіти та стажу роботи,

вимагають гарантії того, що він в змозі буде надати клієнту професійну правову допомогу.

У світлі інтеграції України до Європейського Союзу та приведення вітчизняного законодавства у відповідність до вимог європейських стандартів, вбачається корисним вивчення досвіду у правовому регулюванні правового статусу адвоката такої європейської держави як Республіка Польща.

Правовий статус адвокатів в Україні досліджували Н.Я. Баєва, Н.М. Бакаянова, В.В. Владишевська О.О. Джабурія, В.В. Заборовський, С.Б. Компанейцев, К.Г. Некіт тощо. У Польщі цій проблематиці були присвячені праці таких науковців як Єжи Науманн, Катажина Цеглярська-Пілат, Марта Томкєвіч, Моніка Зброевська, Ясек Трела та ін.

Метою даної статті є порівняльний аналіз законодавства України та Польщі, що встановлює кваліфікаційні

вимоги, яким повинні відповідати адвокати цих країн, формування пропозицій щодо вдосконалення вітчизняного законодавства.

Виклад основного матеріалу. В Україні правовий статус адвоката та засади його професійної діяльності регулюються Законом України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність» від 05.07.2012 [4] та Правилами адвокатської етики, затвердженими з'їздом адвокатів України від 09.06.2017 [5]. В Республіці Польща ці питання регулюються Законом про адвокатуру та Кодексом адвокатської етики, ухваленим Президією Вищої Ради Адвокатів від 01.07.2021 [6].

Так, у ст. 6 Закону України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність» визначені вимоги до адвоката України: наявність повної цивільної дієздатності; наявність повної вищої юридичної освіти; володіння державною мовою відповідно до рівня, визначеного згідно із Законом України «Про забезпечення функціонування української мови як державної» від 25.04.2019 [7]; наявність стажу роботи в галузі права не менше двох років. Кандидат в адвокати повинен скласти кваліфікаційний іспит, пройти стажування (крім випадків, встановлених цим Законом), скласти присягу адвоката України та отримати свідоцтво про право на заняття адвокатською діяльністю.

При цьому, під повною вищою юридичною освітою, в розумінні Закону, є повна вища юридична освіта, здобута в Україні, а також повна вища юридична освіта, здобута в іноземних державах та визнана в Україні в установленому законом порядку. Під стажем роботи в галузі права розуміється стаж роботи особи за спеціальністю після здобуття нею повної вищої юридичної освіти. Радою адвокатів України визначено перелік посад, робота на яких відноситься до стажу роботи в галузі права, зокрема: суддя, прокурор, слідчий, нотаріус, помічник адвоката, помічник судді, помічник нотаріуса, юрист, юрисконсульт тощо (п. 6 розділу 2 Порядку допуску до складення кваліфікаційного іспиту, порядку складення кваліфікаційного іспиту та методики оцінювання результатів складення кваліфікаційного іспиту для набуття права на заняття адвокатською діяльністю в Україні, затверджених рішенням Ради адвокатів України від 17.12.2013 № 270 [8]).

Законом України «Про забезпечення функціонування української мови як державної» адвокати віднесені до осіб, які зобов'язані володіти державною мовою та застосовувати її під час виконання службових обов'язків (ч. 1 ст. 9 Закону). На підтвердження володіння державною мовою, кандидат в адвокати зобов'язаний одночасно із заявою про допуск до складення кваліфікаційного іспиту надати копію документа про повну загальну середню освіту за умови, що такий документ підтверджує вивчення кандидатом української мови як навчального предмета (дисципліни), або державного сертифіката про рівень володіння державною мовою, виданого Національною комісією зі стандартів державної мови (пп. 8 п. 2 розділу 2 вищезгаданого Порядку).

Особі, яка успішно склала кваліфікаційний іспит, видається свідоцтво про складення кваліфікаційного іспиту. Наступним кроком до мети стати адвокатом є стажування, що полягає в перевірці готовності самостійно здійснювати адвокатську діяльність. Стажування здійснюється протягом шести місяців під керівництвом адвоката за направленням ради адвокатів регіону. Від проходження стажування звільняються лише особи, які на день звернення із заявою про допуск до складення кваліфікаційного іспиту мають стаж роботи помічника адвоката не менше одного року за останні два роки. При цьому, стаж враховується, якщо особа працювала помічником на умовах повного робочого тижня, а роботодавцем щодо такої особи сплачувався єдиний соціальний внесок (п. 12.1 Положення про організацію та порядок проходження стажування для отримання особою свідоцтва про право на заняття адвокатською діяльністю (нова редакція), затвердженого рішенням Ради адвокатів

України від 01.06.2018 № 80 [9]). За оцінкою результатів стажування, викладених керівником стажування у своєму звіті, рада адвокатів регіону приймає рішення: про видачу особі свідоцтва про право на заняття адвокатською діяльністю або про продовження стажування на строк від одного до трьох місяців. У такому випадку особі доведеться оплатити кожен місяць додаткового стажування (п. 6.4 цього Положення).

Особа, щодо якої прийнято рішення про видачу свідоцтва про право на заняття адвокатською діяльністю, не пізніше тридцяти днів з дня прийняття цього рішення складає перед радою адвокатів регіону присягу адвоката України, зміст якої викладений у ст. 11 Закону України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність». Відомості про адвокатів вносяться до Єдиного реєстру адвокатів України відповідно до Порядку ведення Єдиного реєстру адвокатів України, затвердженого рішенням Ради адвокатів України від 17.12.2012 № 26 [10].

У Польщі особі надається право на заняття адвокатською діяльністю після внесення її до списку адвокатів. Відповідно до ст. 65 Закону про адвокатуру, до списку адвокатів може бути внесена особа, яка: 1) має бездоганні особисті якості (*jest nieskazitelnego charakteru*) і своєю попередньою поведінкою гарантує належне здійснення професійної діяльності адвоката; 2) користується усіма публічними правами і має повну дієздатність; 3) має повну юридичну освіту (здобула ступінь магістра); 4) пройшла адвокатське стажування (*aplikacja adwokacka*) та склала адвокатський іспит.

Закон не містить вимоги про підтвердження володіння адвокатом державною мовою, проте така вимога передбачена у ст. 22 Закону «Про надання юридичної допомоги іноземними юристами в Республіці Польщі» від 05.07.2002 [11], де зазначено, що адвокат з Європейського Союзу, який має необхідну кваліфікацію для здійснення професійної діяльності, може бути внесений до списку адвокатів, якщо відповідає вимогам, встановленим п.п. 1, 2 ст. 65 Закону про адвокатуру, добре володіє польською мовою (як усно, так і письмово), складе тест на перевірку здібностей. Отже, вимога щодо володіння адвокатом державною мовою хоч і не прописана в Законі, але є обов'язковою.

У Законі про адвокатуру наголошується на необхідності здобуття кандидатом в адвокати ступеня магістра права, однак цей Закон не встановлює вимоги наявності у кандидата в адвокати стажу роботи в галузі права, лише передбачає довший строк стажування. Крім того, за польським законодавством стажування передусім складенню кваліфікаційного іспиту.

Так, відповідно до ст. 75 Закону про адвокатуру, на адвокатське стажування приймаються особи, які успішно склали вступний іспит на адвокатське стажування та внесенні до реєстру адвокатських стажистів (аплікантів). Метою адвокатського стажування є підготовка стажиста до належного та самостійного здійснення професійної діяльності адвоката, зокрема, розвиток навиків у сфері представництва, складення листів, договорів, висновків та вивчення правил здійснення адвокатської діяльності. Адвокатське стажування триває три роки. Аплікант проходить адвокатське стажування під керівництвом керівника, призначеного деканом окружної ради адвокатів (ст. 76 цього Закону). При цьому, після завершення шести місяців стажування аплікант вже може замінити адвоката в судах, правоохоронних органах, органах державної влади та місцевого самоврядування, інших установах, за винятком Верховного Суду, Головного Адміністративного Суду, Конституційного Трибуналу та Державного Трибуналу (ст. 77 Закону). Особи, які пройшли адвокатське стажування та отримали свідоцтво про проходження стажування, допускаються до складення адвокатського іспиту (ст. 77б Закону). Тобто польським законодавцем строк стажування шість місяців вважається достатнім для оволодіння особою певними практичними навиками адвоката.

З урахуванням того, що Закон України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність» висуває до кандидата в адвокати вимогу наявності стажу роботи в галузі права не менше двох років, вважається за доцільне внести до цього Закону положення про звільнення від проходження стажування осіб, які не менше одного року за останні два роки до подання заяви про допуск до складення кваліфікаційного іспиту, працювали на посадах прокурора, судді, слідчого, помічника судді, тобто за характером своєї попередньої роботи набули практичних навиків, що допоможуть їм бути захисником від кримінального обвинувачення.

Крім того, такі особи, у випадку складення кваліфікаційного іспиту і отримання свідоцтва про право на заняття адвокатською діяльністю, як і всі інші адвокати, в майбутньому зобов'язані постійно підвищувати свою професійну кваліфікацію з метою удосконалення та оновлення знань і умінь з правових питань професійної діяльності адвоката (п. 15 Порядку підвищення кваліфікації адвокатів України (нова редакція), затвердженого рішенням Ради адвокатів України від 03.07.2021 № 63 [12]).

Слід зауважити, що в Польщі юристи, які мають значний практичний досвід або мають високий рівень теоретичних знань в галузі права, можуть претендувати на включення їх до списку адвокатів без проходження стажування та складення адвокатського іспиту (ч. 1 ст. 66 Закону про адвокатуру) або лише без проходження адвокатського стажування (ч. 2 ст. 66 цього Закону). Зокрема, до першого переліку таких осіб належать професори та доктори юридичних наук; особи, які займали посади судді, прокурора, працювали юрисконсультами (*radca prawny*) або нотаріусами. До другого переліку, зокрема, належать кандидати юридичних наук; особи, які склали суддівський, прокурорський, нотаріальний іспит або іспит судового виконавця; особи, які у період не довший ніж 6 років до подання заяви про допуск до адвокатського іспиту мають 4-річний стаж роботи в судових органах; або не менше 4 років виконували на підставі трудового договору або цивільно-правового договору роботу, безпосередньо пов'язану з наданням правової допомоги адвокатом або юрисконсультом в адвокатській канцелярії, адвокатському об'єднанні або цивільному товаристві, повному товаристві, партнерському товаристві, командитному товаристві або командитно-акціонерному товаристві; або не менше 4 років працювали в органах державної влади і виконували роботу, безпосередньо пов'язану з наданням правової допомоги або з підготовкою проєктів законів, розпоряджень чи локальних правових актів. Як вбачається з положень цієї статті, для допуску до складення адвокатського іспиту без проходження адвокатського стажування та отримання свідоцтва про проходження стажування потрібен стаж роботи в галузі права не менше 4 років.

Варто відмітити, що в Польщі юрисконсульти звільняються від необхідності проходити адвокатське стажування та складати кваліфікаційний іспит. Як слушно зауважила К.Г. Некіт, врахування такого положення в українському законодавстві нівелювало б дискусії, які розгортаються сьогодні навколо подальшої долі юрисконсультів підприємств в умовах адвокатської монополії. Щоправда, у Польщі до юридичних радників висуваються спеціальні вимоги, встановлені Законом «Про юридичних радників» від 06.07.1982. За умови підвищення вимог до доступу в професію юриста взагалі та за наявності необхідного досвіду роботи за фахом, який включає, у тому числі, представництво в суді, представляється можливим допускати юридичних радників до адвокатської практики без складення додаткового кваліфікаційного іспиту та проходження стажування [13; с. 209-291].

Також видаються більш вдалими, порівняно з українським законодавством, положення Закону Республіки Польщі «Про адвокатуру» про необхідність проходження стажування перед складенням адвокатського іспиту, оскільки таке стажування покращує теоретичні знання

та практичні навички претендента в адвокати і збільшує його можливості позитивно скласти кваліфікаційний іспит. До того ж, на відміну від польського законодавства, кандидат в адвокати України до початку стажування вже повинен мати досвід роботи в галузі права не менше 2 років.

Адвокати – це представники так званих «регульованих професій», або ж професій «довіри». Тому визначення етичних стандартів для діяльності у таких професіях є критично важливим [14, с. 303]. Тому слід відмітити і такі важливі деонтологічні вимоги до адвокатів Польщі, як «наявність бездоганих особистих якостей» і «гарантія належного здійснення професійної діяльності адвоката», про що свідчить попередня поведінка кандидата в адвокати. Зміст даних понять в законодавстві не розкрито, але вони неодноразово були предметом розгляду судом.

Зокрема, у рішенні Головного Адміністративного Суду від 20.01.2010, II GSK 324/09 (LEX № 596756), до бездоганих особистих якостей віднесено: чесність в особистому житті і професійній діяльності, послужливість, працьовитість, почуття відповідальності за власні слова та вчинки, твердість, громадянська мужність, самокритичність, уміння жити в гармонії з оточенням. Поняття «попередня поведінка» означає, що перевірки потребує поведінка особи протягом усього її життя, що передуює дню подання заяви про внесення до списку адвокатів, – органом, який вносить запис, тобто радою адвокатів, а також контролюючим органом, тобто Президією Вищої Ради Адвокатів, та Міністром Юстиції, який має право подати заперечення на рішення ради адвокатів про внесення кандидата до списку. Схожу думку висловив Воеводський адміністративний суд у Варшаві, зазначивши у рішенні від 04.07.2006, VI SA/Wa 819/06 (LEX № 243745), що негативні думки про кандидата в адвокати з попереднього місця роботи повинні мати значення для остаточної оцінки особи, яка на даний момент подає заяву на включення до списку адвокатів [15, с. 122].

Оцінка гарантії належного здійснення професійної діяльності адвоката повинна включати оцінку практичних навиків кандидата, зокрема, досвіду надання правової допомоги. При цьому, перевірка професійного досвіду особи не може бути тотожною з перевіркою знань права. Знання права підтверджуються дипломом, складеним адвокатським іспитом, а в разі звернення до реєстру без складення іспиту – іншою кваліфікацією (наприклад, судовий іспит). Таку точку зору висловив Головний Адміністративний Суд у рішенні від 16.09.2010, II GSK 775/09 (LEX № 746144) [15, с. 122-123].

У Законі України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність» відсутні положення про висування подібних кваліфікаційних вимог до адвоката. Однак є слушною думка С.Б. Компанейцева, що таке деонтологічне положення є важливим для професійної діяльності адвокатів, котра характеризується комунікативними зв'язками із іншими людьми. Тобто будь-яку діяльність адвокат здійснює не просто від свого імені, а від імені та в інтересах конкретного клієнта [16, с. 135]. А як наголошено у п. 2.2. Кодексу поведінки європейських адвокатів [17], довірчі відносини можуть виникнути лише в разі відсутності сумнівів щодо професійної честі, гідності та порядності адвоката. Для адвоката ці традиційні чесноти є професійними обов'язками. Правилами адвокатської етики, яких повинні дотримуватися всі адвокати України, також передбачено обов'язок адвоката стверджувати повагу до адвокатської професії у всіх сферах діяльності: професійній, громадській, публіцистичній та інших, бути добропорядним, чесно та гідно виконувати свої професійні обов'язки (ст.ст. 12, 12-1 Правил).

У ч. 2 ст. 6 Закону України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність» визначено перелік підстав, які повністю або на деякий час виключають можливість набуття особою права здійснювати адвокатську діяльність: наявність у особи непогашеної чи незнятої в установленому законом порядку судимості за вчинення злочину; позбавлення особи права

на заняття адвокатською діяльністю – протягом двох років з дня прийняття рішення про припинення права на заняття адвокатською діяльністю; звільнення особи з посади судді, прокурора, слідчого, дізнавача, нотаріуса, з державної служби або служби в органах місцевого самоврядування за порушення присяги, вчинення корупційного правопорушення, – протягом трьох років з дня такого звільнення. Вважається за доцільне передбачити в цьому Законі положення, що повністю виключали б можливість набуття особою права здійснювати адвокатську діяльність при наявності зазначених вище підстав. Особа, яка є претендентом на посаду адвоката, повинна мати бездоганну професійну репутацію.

Згідно зі ст. 68 Закону Республіки Польщі «Про адвокатуру», особа, яка склала адвокатський іспит, вноситься до списку адвокатів за її заявою на підставі рішення окружної ради адвокатів, погодженого з Міністром Юстиції. До початку професійної діяльності адвокат перед деканом окружної ради адвокатів складає присягу, зміст якої викладений у ст. 5 цього Закону.

Висновки. Кваліфікаційні вимоги, яким повинні відповідати адвокати Польщі та Україні, визначені спеціальними законами – Законом Республіки Польщі «Про адвокатуру» та Законом України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність».

На підставі аналізу положень цих законів можна зробити висновок, що до адвокатів України висуваються такі вимоги: наявність повної цивільної дієздатності; наявність повної вищої юридичної освіти; володіння державною мовою; наявність стажу роботи в галузі права не менше двох років; складення кваліфікаційного іспиту; проходження стажування строком шість місяців; складення присяги адвоката України; отримання свідоцтва про право на заняття адвокатською діяльністю. Адвокати Польщі повинні відповідати таким вимогам: наявність повної цивільної дієздатності; наявність ступеня магістра права; володіння державною мовою; наявність бездоганних особистих якостей та гарантування попередньою поведінкою належного здійснення професійної діяльності адвоката; проходження стажування строком три роки; складення кваліфікаційного іспиту; складення присяги адвоката Республіки Польщі.

Відмінність кваліфікаційних вимог, яким повинні відповідати адвокати України та Польщі, полягає у послідовності складення кваліфікаційного іспиту та проходження стажування, а також у строках стажування. Видаються більш вдалими, порівняно з українським законодавством, положення Закону Республіки Польщі «Про адвокатуру» про необхідність проходження стажування перед складенням кваліфікаційного іспиту, оскільки таке стажування покращує теоретичні знання та практичні навички претендента в адвокати і збільшує його можливості позитивно скласти кваліфікаційний іспит.

З урахуванням того, що Закон України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність» висуває до кандидата в адвокати вимогу наявності стажу роботи в галузі права не менше двох років, вважається за доцільне внести до цього Закону положення про звільнення від проходження стажування осіб, які не менше одного року за останні два роки до подання заяви про допуск до складення кваліфікаційного іспиту, працювали на посадах прокурора, судді, слідчого, помічника судді, тобто за характером своєї попередньої роботи набули практичних навичок, що допоможуть їм бути захисником від кримінального обвинувачення.

Крім того, видається позитивним досвід Польщі про висування до професії адвоката таких деонтологічних вимог, як «наявність у кандидата в адвокати бездоганних особистих якостей» та «гарантування попередньою поведінкою належного здійснення професійної діяльності адвоката». Однак у Законі Республіки Польщі «Про адвокатуру» не розкрито змісту цих понять. З метою забезпечення авторитету професії адвоката України, такі вимоги варто передбачити і в Законі України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність» та визначити критерії оцінки особистих якостей кандидата в адвокати. Крім того, у підпунктах 3, 4 частини 2 статті 6 цього Закону доцільно виключити положення про тимчасову тривалість підстав, які унеможливають набуття особою права здійснювати адвокатську діяльність, оскільки професія адвоката вимагає усунення будь-яких сумнівів в професійній репутації кандидатів в адвокати.

ЛІТЕРАТУРА

1. Конституція України від 28.06.1996. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA96-%D0%B2%D1%80#Text> (дата звернення 15.08.2022).
2. Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. URL: <https://www.sejm.gov.pl/prawo/konst/polski/kon1.htm> (дата звернення 15.08.2022).
3. Prawo o adwokaturze: Ustawa z dnia 26 maja 1982 r. URL: <https://isap.sejm.gov.pl/isap.nsf/download.xsp/WDU19820160124/U/19820124Lj.pdf> (дата звернення 15.08.2022).
4. Про адвокатуру та адвокатську діяльність : Закон України від 5 липня 2012 року № 5076-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/5076-17#Text> (дата звернення 15.08.2022).
5. Правила адвокатської етики. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/n0001891-17#Text> (дата звернення 15.08.2022).
6. Zbiór Zasad Etyki Adwokackiej i Godności Zawodu (Kodeks Etyki Adwokackiej). URL: http://www.nra.pl/admin/wgrane_dokumenty/20210701kodeksetykiadwokackiejtekst-jednolity.pdf (дата звернення 15.08.2022).
7. Про забезпечення функціонування української мови як державної: Закон України від 25 квітня 2019 року № 2704-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2704-19#Text> (дата звернення 15.08.2022).
8. Порядок допуску до складення кваліфікаційного іспиту, порядок складення кваліфікаційного іспиту та методика оцінювання результатів складення кваліфікаційного іспиту для набуття права на заняття адвокатською діяльністю в Україні. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/vr270871-13#Text> (дата звернення 15.08.2022).
9. Положення про організацію та порядок проходження стажування для отримання особою свідоцтва про право на заняття адвокатською діяльністю (нова редакція). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0080871-18#n5> (дата звернення 15.08.2022).
10. Порядок ведення Єдиного реєстру адвокатів України. URL: https://unba.org.ua/assets/uploads/legislation/poryadki/2019-02-14-poryadki-20_5ca35b821a1f8.pdf (дата звернення 15.08.2022).
11. Ustawa o swiadczeniu przez prawnikow zagranicznych pomocy prawnej w Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 5 lipca 2002 r. URL: <https://isap.sejm.gov.pl/isap.nsf/download.xsp/WDU20021261069/U/D20021069Lj.pdf> (дата звернення 15.08.2022).
12. Порядок підвищення кваліфікації адвокатів України (нова редакція). URL: https://unba.org.ua/assets/uploads/legislation/poryadki/2021-07-03-poryadki-63_60f53b3b70d63.pdf (дата звернення 15.08.2022).
13. Некіт К.Г. Набуття права на заняття адвокатською діяльністю в Україні та Польщі: порівняльний аналіз. *Адвокатура: минуле та сучасність*: матер. VI Міжнар. наук.-практ. інтернет-конф., (м. Одеса, 12 листопада 2016 р.). Одеса: Фенікс, 2016. С. 289-291.
14. Гончаренко О.М. Теоретико-правові засади саморегулювання господарської діяльності: дис. ...док. юрид. наук за спец.: 12.00.04. НДІ приватного права і підприємництва імені академіка Ф.Г. Бурчака НАН України, Київ, 2020. 489 с.
15. Prawo o adwokaturze: komentarz / Katarzyna Ceglarska-Piłat, Jacek Trela, Monika Zbrojewska; redakcja naukowa Piotr Kruszyński. Warszawa: Wolters Kluwer, 2016.
16. Компанейцев С. Особистість адвоката: деонтологічний підхід. *Підприємництво, господарство і право*. 2013. № 3. С. 135-137.
17. Кодекс поведінки європейських адвокатів. URL: [https://unba.org.ua/assets/uploads/legislations/inshi-dokumenty/kodeks_povedinky_uyevropeyskykh_advokativ\(ukr\).pdf](https://unba.org.ua/assets/uploads/legislations/inshi-dokumenty/kodeks_povedinky_uyevropeyskykh_advokativ(ukr).pdf) (дата звернення 15.08.2022).